

Europi potreban je više nego ikad u trenutku socijalnih i ekonomskih teškoća i golemih pritisaka na državni proračun te proliferacije novih socijalnih rizika. Potrebno je pomoći u stvaranju svijesti među pojedinim organizacijama koje su dio većeg kolektiva sa zajedničkim karakteristikama i potrebama te pokazati put do potencijalnih poboljšanja u radu organizacija čemu je ovaj projekt bio manji zalag. Također, jedan je od koraka k izgradnji jasnijeg razumijevanja i veće podrške trećem sektoru kao onome koji može značajno pomoći izgradnji boljeg europskog društva.

Danijel Baturina

doi: 10.3935/rsp.v24i1.1437

JAVNI-STRUČNI SKUP
“OBITELJSKA GRUPNA
KONFERENCIJA – SUVREMENI
MODEL PODRŠKE OBITELJI U
RIZIKU”

GODIŠNJI SUSRET EUROPSKE
MREŽE OBITELJSKE GRUPNE
KONFERENCIJE

Sarajevo, 5. - 7. listopada 2016.

In fondacija za unaprjeđenje socijalne uključenosti djece i mladeži u BiH, organizirala je stručni skup »Obiteljska grupna konferencija - suvremeni model podrške obitelji u riziku» u Sarajevu, 5. 10. 2016. godine. Na skupu je prisustvovalo više od 40 predstavnika ministarstava, lokalne vlasti, centara za socijalni rad, odsjeka za socijalni rad te nevladinog sektora. Cilj skupa bio je promovirati model, prikazati rezultate te dobiti prijedloge za integraciju ovog modela u sustav dječje i socijalne zaštite u BiH. Osim zamjenice veleposlanika Kra-

ljevine Nizozemske u BiH, gospođe Loes Lammerts, bili su prisutni međunarodni stručnjaci iz Nizozemske koji već dugi niz godina primjenjuju ovaj model u radu s djecom i obiteljima u riziku u zemljama EU-a. Prezentirane su sljedeće teme:

- obiteljska grupna konferencija kao inspiracija s Novog Zelanda - model i njegova uloga u području socijalne i dječje zaštite
- potreba za obiteljskom grupnom konferencijom u izazovima suvremenog društva
- perspektive djeteta, obitelji, nezavisnog koordinatora i centra za socijalni rad u okviru modela »Obiteljska grupna konferencija»
- partnerstvo nevladinog i javnog sektora u pružanju usluge obiteljske grupne konferencije
- ostvareni rezultati u implementaciji programa obiteljske grupne konferencije u BiH - procjena petogodišnjeg programskog rada
- perspektiva donatora u odnosu na inovativne modele i održive prakse u kontekstu društvene tranzicije.

Nakon izlaganja stručnjaka, prisutne se podsjetilo na promociju i razvijanja modela u BiH, od 2011. godine kada je organiziran prvi trening obuke nezavisnih koordinatora i inicijatora-stručnih djelatnika Centra za socijalni rad Sarajevo i Centra za socijalni rad Banja Luka. Inspirirani pozitivnim ishodima konferencije na području plana podrške za djecu i obitelji u krizi 2014. godine *In fondacija* identificirala je prioritarno područje širenja modela i na području novih lokalnih zajednica u BiH pa je u partnerstvu s nevladinim sektorom u području socijalne zaštite, podržano repliciranje modela u Zenici, Mostaru i Bijeljini. Potom je u siječnju 2016. godine organiziran trening za trenere za stjecanje specifičnih trenerskih vještina i prijenosa znanja kroz

program obuke za obiteljsku grupnu konferenciju.

Programski rezultati: 2011. - 2016.

Tijekom petogodišnje implementacije programskog područja - razvijanje i uspostavljanje modela obiteljske grupne konferencije u BiH, postignuti su sljedeći, ključni rezultati:

- 175 obiteljskih grupnih konferencija realizirano je na području BiH
- 175 sačinjenih obiteljskih planova za rješavanje problema verificiranih od strane centara za socijalni rad
- 315 djece i mladeži u riziku direktno je participiralo na konferencijama i dodatno osnaženo za uspješno nadilaženje poteškoća
- 1300 članova obiteljske i socijalne mreže direktno je sudjelovalo na konferencijama
- 24 stručna djelatnika iz 8 centara za socijalni rad unaprijedila su profesionalne kompetencije za iniciranje obiteljskih grupnih konferencija
- educirano je 67 certificiranih predstavnika lokalne zajednice - nezavisnih koordinatora, organizatora i moderatora obiteljske konferencije
- 7 organizacija civilnog društva razvilo je kapacitete za uspostavljanje i razvijanje modela u svojim lokalnim zajednicama
- educirano je 5 trenera za stjecanje specifičnih trenerskih vještina i prijenosa znanja kroz program obuke za obiteljsku grupnu konferenciju
- 8 centara za socijalni rad uključeno u razvijanje modela u partnerstvu sa podržanim organizacijama civilnog društva
- 8 gradova u BiH obuhvaćeno je modelom obiteljske grupne konferencije.

Zaključci i preporuke

Ne postoje zakonske prepreke za primjenu modela obiteljske grupne konferencije u sustavu socijalne zaštite u BiH. Model treba integrirati u lokalne i/ili županijske strateške dokumente, politike i akcijske planove sustava zaštite djece, mladeži i obitelji (akcijski planovi za djecu, strategije razvoja socijalne uključenosti, strategije borbe protiv nasilja nad djecom, strateška usmjeravanja u radu s djecom u sukobu sa zakonom i sl.). *Putem izrade odgovarajućih normativa i standarda, važno je osigurati standardizaciju usluge obiteljske grupne konferencije u okviru reformskih procesa sustava socijalne zaštite u BiH.* Model je ekonomičan, a nerijetko smanjuje angažman profesionalaca i predstavnika institucija sustava te ima *potencijal za širu primjenu u pružanju podrške različitim korisničkim grupama, kao i mogućnost uključivanja drugih institucija u iniciranje konferencije, kao što su centri za socijalni rad, sud, školstvo, zdravstvo, nevladine organizacije.* *Moguće je pokrenuti inicijativu za uvođenje teme »Obiteljske grupne konferencije« na studijskom programu socijalnog rada, kako bi studenti, budući stručnjaci već u tijeku fakultetskog obrazovanja stekli osnovne informacije o mogućnostima primjene modela u praksi.* Također, *predlaže se šira prezentacija modela stručnjacima koji rade u nadležnim institucijama na lokalnoj, županijskoj i entitetskoj razini* (nadležnim ministarstvima iz područja socijalne, zdravstvene zaštite, obrazovanja, pravde, kao i općinskim sudovima, županijskim tužiteljstvima, policijskim stanicama, pedagoškim zavodima, školama, općinskim administrativnim službama, domovima zdravlja, centrima za mentalno zdravlje, entitetskim ustanovama koje se bave socijalnom zaštitom i inkluzijom djece, te nevladinim organizacijama), *kako bi se upoznali s mogućnostima i prednostima*

modela. U cilju šireg javnog promoviranja važno je osmisliti i provesti kampanje upoznavanja društvene zajednice s modelom i načinima njegove primjene, čime bi se ovaj model prezentirao i približio krajnjim korisnicima. Obiteljski plan za rješavanje problema (kreira i definira obitelj na obiteljskoj grupnoj konferenciji, a koji verificira centar za socijalni rad), ukazuje na mogućnost za primjenu validnog dokumenta u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljsko-pravnu i krivično-pravnu zaštitu (npr. pri podnošenju izvještaja i prijedloga za izricanje mjere na sudu, neposredno izvršenje odgojnih mjera, odnos roditelji - djeca, zaštiti prava i interesa djeteta ili obitelji u postupku...). Kako model potiče aktivno sudjelovanje svih članova obitelji, uključujući djecu i mladež koji učestvuju na konferencijama, tako učesnici postaju značajni nosioci promjena u svom obiteljskom okruženju. Dakle, obitelj dobiva priliku prije poduzimanja drugih mjera, kreirati plan pomoću kojega pokreće osobne resurse, uz podršku svoje socijalne mreže kako bi riješila problem. Na ovaj način potiče se direktna participacija članova obitelji i vraća se osjećaj kontrole, ali i odgovornosti za vlastiti život. Time se ostvaruje osnovno pravo da o životno važnim pitanjima odlučuje pojedinac i njegovi najbliži članovi obitelji, a to svakako smanjuje osjećaj bespomoćnosti i daljnju ovisnost o sustavu socijalne zaštite. Nakon održanih konferencija poboljšava se komunikacija i

odnosi unutar obitelji, kao i sa širom obiteljskom mrežom te se smanjuju sukobi između članova obitelji. Dakle, model predstavlja iskustvo dobre prakse koji je kroz primjenu provjeren i potvrđen u socijalnom i kulturološkom kontekstu BiH.

Aleksandar Božić

Branka Ivanović

IN fondacija - Fondacija za socijalnu inkluziju djece i mladih u Bosni i Hercegovini

Karolina Tadić-Lesko

Centar za socijalni rad Mostar